

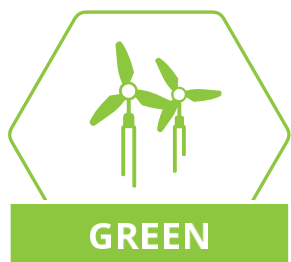
**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL

**FEEL sprijină factorii de decizie să înțeleagă abordarea
"orașului frugal", aplicând suficiența resurselor și
cooperarea comunitară pentru a obține o Europă mai verde**

**Un proiect de cooperare interregională
pentru îmbunătățirea politicilor de
eficiență energetică**

Partenerii proiectului

Agenția Locală pentru Climă și Energie din Sudul Bretoniei (FR)

Consiliul Local Cork (Comhairle Cathrach Chorcaí) (IE)

Municipiul Bistrița (RO)

Municipiul Frederikshavn (DK)

Regiunea Liguria (IT)

Fundația pentru Climă și Energie Valencia (ES)

Agenția pentru Energie Mazovia (PL)

Agenția pentru Energie din Suedia de Nord (SE)

Energy Cities (FR)

Bine v-am găsit la cea de-a cincea ediție a Buletinului informativ al proiectului FEEL

Semestrul cinci al proiectului „Orașe Frugale” a început în luna februarie 2025. În acest semestru, în regiunile partenere sunt implementate noi învățăminte și activități dezvoltate în timpul vizitelor de studiu din ultimele optsprezece luni. Bunele practici identificate ca fiind benefice pentru regiuni vor fi preluate în orașele partenere și utilizate pentru a corela conceptul de frugalitate cu instrumentele de politică. În acest număr al Buletinului informativ FEEL, vor fi prezentate activitățile din cadrul vizitelor de studiu în Regiunea Mazovia din Varșovia, Regiunea Liguria din Italia și Municipiul Frederikshavn din Danemarca, alături de progresele partenerilor privind îmbunătățirea politicilor.

Vizita de studiu din Regiunea Mazovia – Varșovia, Polonia, 8 - 9 Aprilie 2025

Agenda deosebit de inspirațională a vizitei de studiu din Varșovia a determinat parteneriatul să ia în considerare o nouă modalitate de gestionare a materialelor reziduale. Varșovia a introdus inițiative pentru reducerea risipei alimentare și inițiative privind materialele de construcție, cu utilizarea responsabilă a resurselor. Principalele activități ale vizitei de studiu au fost:

- EkoCentrum Punkt Zwrotny – un hub pentru practici durabile și educație comunitară, cu accent pe tineri și activități ecologice precum partajarea resurselor și creșterea gradului de conștientizare;
- Standardul pentru clădiri verzi din Varșovia – introducerea unei politici care reglementează noile dezvoltări municipale și asigură construirea lor pe baza suficienței, a durabilității și a sustenabilității, ca strategie-cheie. Standardul va fi extins în viitor și la dezvoltările private și la renovarea clădirilor;
- Forest Campus Green Office – o clădire de birouri proiectată eficient, incluzând instalații ecologice de încălzire, răcire, iluminat, ventilație și conservarea apei. Clădirea dispune de un sistem de irigare cu apă de ploaie și stații de încărcare pentru mașini electrice, pentru a atrage personalul într-un spațiu de lucru eco-proiectat;
- Gestionarea risipei alimentare – promovarea prevenirii risipei alimentare prin activități educaționale, partajarea alimentelor (“food sharing”) și ideea că frigiderele comunitare sunt destinate tuturor;
- FabLab CookLab – o bucătărie profesională care educă locuitorii despre alimentația sănătoasă, zero deșeuri și alimente cu amprentă redusă de carbon. Partenerii din cadrul proiectului chiar au preparat pesto de ardei roșu cu napolitane de năut, cu emisii reduse de carbon;
- FabLab susținut de Orange – un spațiu creativ pentru dezvoltarea abilităților în meșteșuguri și tehnologii noi, dotat cu echipamente moderne, pentru a spori inovația. FabLab oferă și ateliere educaționale de cusut, broderie, tâmplărie și imprimare 3D;
- Eco-consilieri – lideri comunitari din cadrul municipalităților, care încurajează implicarea în discuții privind eficiența energetică și combaterea sărăciei energetice în Varșovia.

Vizita de studiu din Liguria – Genova, Italia, 6 - 7 Mai 2025

Vizita a început cu un tur urban în Genova în data de 6 mai și a continuat în 7 mai de-a lungul frumoasei Riviere Ligurice de Vest. Obiectivele vizitate au inclus:

- Giardini Luzzati – Spazio Comune – un spațiu urban gratuit în centrul orașului, pentru studiu, socializare și promovarea culturii într-o zonă arheologică antică. Gestionat de Cooperativa Il Ce.Sto, este un exemplu remarcabil de regenerare urbană durabilă.

- Femmes Libres (Proiect Interreg Maritim IT-FR) – un refugiu sigur pentru femei și copii aflați în situații vulnerabile, asigurând locuințe, sprijin și integrare în muncă în centrul istoric al Genovei;
- Feel good (Imperia) – „One Stop Shop” dezvoltat din proiectul FEEL, oferă un spațiu pentru cetățenii social vulnerabili unde pot învăța despre economisirea energiei, viața frugală și gestionarea eficientă a energiei și a facturilor casnice;
- Cicloriparo (Laborator de reparare biciclete) – promovează mobilitatea urbană durabilă prin învățarea abilităților de reparare a bicicletelor. Acest serviciu bazat pe comunitate sprijină în special categoriile vulnerabile, precum migranții, persoanele cu dizabilități și curierii pe bicicletă;
- Asociația alVerde – axată pe principiile economiei circulare, acest spațiu dă o nouă viață obiectelor aruncate prin upcycling și redistribuire gratuită de mobilă și obiecte;
- Serele San Nicola – o oază în interiorul orașului supusă unui proces de regenerare, transformată într-un spațiu unde publicul, înconjurat de plante și natură, se reconectează cu comunitatea, prin evenimente și inițiative;
- Satul Eco Torri Superiore – cea mai așteptată bună practică, care evidențiază ambiția, determinarea, integritatea și rezultatele de succes ale implicării cetățenilor în adoptarea unui mod de viață frugal;
- Lighting for Genova – inițiativă de iluminat artistic, coordonată de Condiviso Web Agency, care luminează nouă piețe istorice, sporind atractivitatea turistică și calitatea vieții urbane.

Vizita de studiu din Frederikshavn, Danemarca, 18 - 19 Iunie 2025

Activitățile din Frederikshavn vor contribui și vor fi integrate în Planul de Acțiune pentru Climă al regiunii. Acestea vor include concepte și strategii de implicare dezvoltate pe baza învățămintelor obținute de la partenerii proiectului FEEL. Implicarea comunității va fi esențială în diseminarea beneficiilor traiului frugal și a aplicării conceptului de frugalitate în viața de zi cu zi.

- Guvernanță – fiecare Plan de Acțiune privind Clima din Danemarca a fost dezvoltat și certificat de C40, o rețea globală de primari care acționează împotriva schimbărilor climatice. Planul se aliniază totodată obiectivelor stabilite prin Acordul de la Paris și Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Planul de Acțiune privind Clima al Municipiului Frederikshavn a fost certificat de Acordul de la Paris în 2021;
- Centrul Cultural Knivholt – conservarea durabilă a unei moșii istorice construite în jurul anului 1400; implicare culturală prin grădini comunitare, biodiversitate, plimbări, activități educaționale și învățământ preșcolar. Gestionat de către municipalitate, a fost mobilat prin reutilizarea low-tech a materialelor, cum ar fi mobilier, biciclete și textile;
- Orașul reciclării – o inițiativă strategică menită să atragă dezvoltarea durabilă și activitățile de reciclare într-o singură locație, păstrând în același timp biodiversitatea și mobilitatea activă a regiunii;

- Muzeul „Forest House” – centru de interpretare a naturii, oferă cursuri pentru elevi despre interconectivitatea ecosistemelor și instruire în responsabilitate ecologică;
- Mobilitate activă – infrastructura de ciclism în Danemarca este bine dezvoltată, permițând acces în condiții de siguranță către toate destinațiile;
- Strandby Varmeværk – această inițiativă comunitară se axează pe dezvoltarea unor sisteme de termoficare centralizată sustenabile, deținute și gestionate de comunitate, cu sprijin și finanțare guvernamentală pentru implementare.

ALOEN și reprezentanții orașului Lorient în POLONIA și DANEMARCA

În acest semestru, ALOEN a participat la 2 vizite de studiu. În aprilie, partenerii noștri polonezi au propus o vizită în Varșovia. Ne-am bucurat de prezența alături de noi, în această vizită de studiu, a doi consilieri locali responsabili de tranziția ecologică și gestionarea spațiilor verzi. Aceștia au fost deosebit de interesați de următoarele bune practici:

- Ekocentrum, care sensibilizează populația cu privire la supraconsumul de haine. Cele 4 jocuri de tip „escape room”, accesibile copiilor de la 12 ani în sus, ne învață că:
  - 20% dintre hainele produse nu sunt niciodată purtate;
  - Materialele sunt atât de amestecate încât sunt foarte greu de reciclat;
  - Majoritatea hainelor sunt fabricate din plastic și, prin urmare, produse de industria petrochimică;
  - Deșertul Atacama din Chile este un depozit de deșeuri textile în aer liber.
- Cook Lab, care desfășoară activități orientate spre diminuarea risipei alimentare:
  - Au fost realizate campanii publicitare cu titlul „I think, I don't waste” (“Eu gândesc, nu risipesc”);
  - Au fost instalate ”Frigidere comunitare”: în Varșovia există 47 de astfel de frigidere, unde se depozitează surplusul de alimente care nu va mai fi consumat, gestionate de comunitățile locale care au solicitat instalarea lor;
  - Programul „Școala nu risipește”, este bazat pe o analiză detaliată a obiceiurilor elevilor din fiecare școală. De exemplu, s-a creat posibilitatea ca elevii cărora nu le mai este foame să își ofere sandvișurile de dimineață celor care sunt flămânzi după-amiază.
- Standardul pentru clădiri verzi din Varșovia. Autoritatea locală a introdus un standard (mai strict decât standardul național), pentru dezvoltatorii de noi clădiri, care impune reguli privind apa, energia și vegetația. Acesta va urma să fie extins la clădirile vechi aflate în renovare.

În iunie 2025, am efectuat o vizită în Danemarca, la partenerii noștri din orașul Frederikshavn.

Am fost deosebit de impresionați de:

- Capacitatea autorității locale, a mediului de afaceri și a locuitorilor de a defini (și chiar de a agreea!) o strategie comună pentru înființarea unor industrii de reciclare a ambarcațiunilor și a platformelor petroliere pe terenuri utilizate în prezent pentru agricultură;
- Implicarea grupurilor de cetățeni în dezvoltarea rețelilor de termoficare. 60% dintre danezi sunt conectați la o rețea de încălzire (95% în Copenhaga!);
- Extremitatea nordică a Danemarcei - Skagen, este protejată de construcția de clădiri noi;
- Primirea călduroasă pe care am avut-o din partea gazdelor, dornice să ne ajute să descoperim și să ne bucurăm de țara lor.

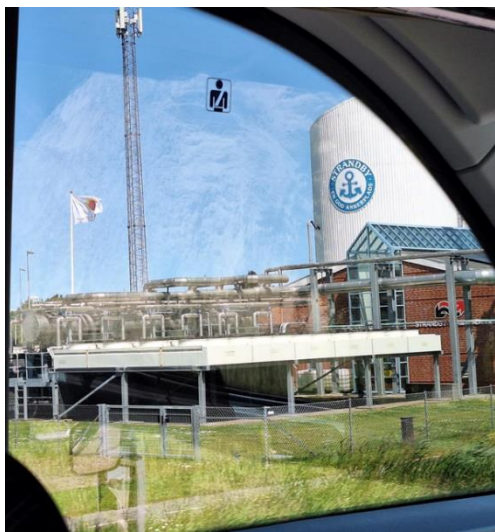
Învățare interregională care contribuie la îmbunătățirea politicilor în orașul Cork

Pe parcursul semestrului, Consiliul Municipal Cork a participat la ultimele două vizite de studiu găzduite de Regiunea Liguria și de Municipiul Frederikshavn. Planul de Acțiune Climatică al orașului Cork este instrumentul de politică vizat pentru modificare prin învățarea de la regiunile partenere. O politică de implementare a frugalității în regiune este în curs de dezvoltare. Din vizitele de studiu a reieșit importanța implicării comunității, sprijinirea inițiativelor sociale comunitare și îmbunătățirea accesului cetățenilor la educație și consiliere pentru a sprijini tranziția energetică.

Bunele practici de la partenerii noștri din Liguria au evidențiat modul în care instruirea și educația privind un stil de viață frugal pot influența gospodăriile să își reducă cererea de energie și să își gestioneze facturile la energie pentru a economisi. Inițiativa Feel Good,

dezvoltată din proiectul FEEL în ARTE Liguria, interacționează direct cu cetățenii vulnerabili social privind facturile lor de energie, oferindu-le cunoștințele necesare pentru a reduce consumul și a economisi prin facturi mai mici. În plus, sistemul de sprijin pentru locuințe sociale oferă spații de co-locuire pentru persoane vulnerabile, creând o societate incluzivă.

Vizita de studiu din Frederikshavn a subliniat necesitatea implicării comunității în discuțiile privind tranziția energetică, pentru o abordare echilibrată, egală și incluzivă. Așa cum se evidențiază în colaborarea din cadrul strategiei daneze de termoficare centralizată și a inițiativei comunitare Strandby Varmeværk, prin oferirea de sprijin concret și finanțare pentru implementare, rezultatul este o tranziție energetică eficientă din punct de vedere energetic și echitabilă din punct de vedere social. În Danemarca, termoficarea centralizată este foarte răspândită, cu până la 65% din populație conectată la un sistem centralizat de încălzire și până la 95% în zonele dens construite. Comunitatea Strandby Varmeværk beneficiază de o soluție durabilă și eficientă energetic pentru încălzirea clădirilor.

Învățând din bunele practici FEEL, modelăm viitorul centrului istoric al Bistriței

În calitate de partener în cadrul proiectului FEEL, Municipiul Bistrița a participat activ la două vizite de studiu – desfășurate în Varșovia (aprilie 2025) și Regiunea Liguria, Italia (mai 2025). Deoarece obiectivul este revizuirea politicii publice locale „Regenerarea centrului istoric al municipiului Bistrița”, aceste schimburi de experiență au oferit perspective valoroase asupra unor abordări inovatoare de dezvoltare urbană durabilă.

În cadrul vizitei de studiu din Varșovia, am explorat huburi eco-educative precum EkoCentrum Punkt Zwrotny, Forest Campus Green Office și FabLabs, toate ilustrând implicarea comunității în reducerea deșeurilor, economia circulară și construcțiile durabile. Standardul clădirilor verzi din Varșovia și rolul eco-consilierilor au oferit instrumente concrete de planificare eficientă din punct de vedere energetic la nivel municipal.

Vizita din Regiunea Liguria a fost un bun prilej pentru a fi prezentate partenerilor bune practici de impact precum Planul Municipal Integrat de Regenerare Urbană Caruggi, Genova, spațiul public Luzzati, Centrele de Reutilizare, inițiativele de co-locuire din Imperia și eco-satul Torri Superiore. Aceste experiențe au subliniat importanța abordărilor holistice ce îmbină conservarea patrimoniului, incluziunea socială și sustenabilitatea.

Inspirat de aceste exemple, municipalitatea Bistrița le analizează și lucrează la importarea/adaptarea unor principii similare în politica de regenerare a centrului istoric, cu accent pe transformarea acestuia într-un spațiu urban vibrant și sustenabil.

În paralel cu aceste vizite de studiu, Municipiul Bistrița a participat la dialoguri europene mai ample despre sustenabilitate și tranziție energetică, contribuind, prin intermediul reprezentantului Asociației Petrus Italus Trust, la un atelier de lucru dedicat în cadrul celei de-a 25-a Conferințe Europene pentru Tranziția Energetică (Strasbourg, 24–26 iunie 2025), organizat în cadrul proiectului FEEL de către ALOEN (Franța) și Energy Cities.

Sesiunea a explorat frugalitatea ca principiu-cheie pentru utilizarea sustenabilă a energiei, prezentând soluții low-tech din Bistrița – România și Franța, inclusiv proiectul „Ambulanța pentru Monumente – Bistrița-Năsăud”. Această inițiativă este, prin definiție, un model de frugalitate, intervenind asupra clădirilor istorice degradate, prin utilizarea materialelor locale, a tehnicilor tradiționale și a implicării comunității. Proiectul a fost foarte bine primit de participanții internaționali, care au apreciat în special valoarea sa educațională și rolul său în promovarea metodelor tradiționale de construcție, care se păstrează în zonele rurale din România. În contextul actual al urgenței climatice și al resurselor limitate, protejarea și aplicarea metodelor tradiționale, cu impact redus asupra mediului, în regenerarea urbană și rurală, poate oferi căi semnificative către un viitor mai durabil și mai rezilient.

Proiectul FEEL – Învățare Interregională și Implementare Locală

Municipiul Frederikshavn este implicat activ în proiectul european FEEL – Orașe Frugale, finanțat de UE, care promovează soluții low-tech, durabile prin colaborare interregională. Vizitele de studiu din Valencia, Cork, Besançon și Lorient au oferit surse valoroase de inspirație și exemple practice care modelează acum inițiativele locale.

În Valencia, echipa de proiect a explorat diverse metode de implicare a comunităților locale și a actorilor interesați în dezvoltarea urbană frugală. Aceste perspective au fost ulterior aplicate în Strategia pentru Energie Regenerabilă a municipiului Frederikshavn, care pune accent pe implicarea cetățenilor în proiecte de energie solară și eoliană.

În orașul Cork a fost prezentat popularul *Home Energy Saving Kit* (Kit de economisire a energiei acasă), care a inspirat municipalitatea Frederikshavn să integreze formularul de evaluare pentru încurajarea schimbării comportamentale în propriile inițiative energetice.

În Lorient, accentul pus pe soluții comunitare low-tech – precum ateliere de reparații pentru biciclete și platformele de reutilizare – a evidențiat importanța implicării directe și a refolosirii materialelor. Aceste idei au influențat planificarea *Recycling City* (Orașului Reciclării), o zonă de 1.000 de hectare dedicată economiei circulare și energiei regenerabile, unde actori locali precum Knivholt contribuie prin practici sustenabile, cum ar fi pășunatul cu capre sau reutilizarea mobilierului.

Evenimentul de Consolidare a capacităților din Besançon a subliniat valoarea strategică a integrării frugalității în planificarea urbană. Această experiență de învățare a fost crucială pentru definirea foii de parcurs a *Recycling City*, care include acum infrastructuri recreative și sisteme de alimentare locale, ca parte a designului durabil.

Prin întâlniri continue cu factorii interesați și sesiuni online de tip „Share & Learn”, Frederikshavn reușește acum să adapteze cele mai bune practici din întreaga Europă. Proiectul FEEL nu doar că a consolidat strategiile locale privind clima și energia, dar a și aprofundat înțelegerea modului în care frugalitatea și implicarea comunității pot genera schimbări semnificative.

Locuri de muncă ”verzi” - sprijină frugalitatea în Genova

În cadrul vizitei de studiu a proiectului FEEL în Liguria, desfășurată în perioada 6–7 mai, scopul și obiectivul turului organizat a fost de a conecta instrumentul de politică publică (legat de locurile de muncă verzi) cu exemple locale concrete de activități verzi sustenabile și incluzive.

Instrumentul de politică *Garanzia di Occupabilità dei Lavoratori* (Garanția Ocupării Forței de Muncă – GOL), finanțat prin *Next Generation EU*, se concentrează pe dezvoltarea locurilor de muncă verzi (Green Jobs), oferind formare sustenabilă și prietenoasă cu mediul pentru meserii care vor fi necesare într-un oraș frugal. În această primă fază a proiectului, au fost create zece locuri de muncă și competențe noi, inclusiv, de exemplu, noi profile profesionale precum Tehnician în Economie Circulară sau Tehnician în Agricultură de Precizie. Sunt oferite noi cursuri și module de formare, integrate cu conceptul de frugalitate.

Aceste cursuri de formare și conținutul lor au fost dezvoltate pe baza învățării din multiplele bune practici prezentate în cadrul vizitelor de studiu ale proiectului FEEL din Valencia, Cork, Besançon, Överkalix, Lorient, Bistrița, Varșovia și, cel mai recent, Frederikshavn. Bunele practici relevante

acoperă domenii variate - managementul energiei, consiliere, alimentație, mobilitate, sustenabilitate corporativă și multe altele.

Obiectivul general al politicii GOL este de a implica cele mai dezavantajate și vulnerabile comunități locale din punct de vedere socio-economic pentru a le educa în privința sustenabilității mediului și a necesității utilizării responsabile și frugale a energiei. Calificarea sau recalificarea în locuri de muncă sustenabile reprezintă o oportunitate de a dezvolta orașul într-o manieră care să reflecte principiile frugalității

Promovarea frugalității în Valencia: perspective din vizitele de studiu ale proiectului FEEL

Fundația pentru Climă și Energie Valencia și-a dezvoltat semnificativ abordarea privind suficiența urbană printr-o serie de vizite de studiu pline de învățăminte. Aceste schimburi de experiență, atât prin găzduirea partenerilor la Valencia, cât și prin participarea la evenimente în întreaga Europă, ne-au îmbogățit înțelegerea asupra practicilor sustenabile.

Parcursul nostru a debutat odată cu organizarea, la Valencia, a uneia dintre primele vizite de studiu, găzduită cu mândrie în 7–8 noiembrie 2023. La această viziă au participat 38 de persoane, inclusiv factori locali interesați. Am prezentat inițiative locale importante precum *La Petxina Superblock*, inelul de piste pentru biciclete al orașului și *Oficina de l'Energia* (Oficiul pentru Energie), oferind o perspectivă fundamentală asupra soluțiilor noastre de tip frugal.

Recent, echipa noastră de la Fundația pentru Climă și Energie Valencia, alături de factori locali interesați de la Universitatea Tehnică din Valencia și de la Birourile de Energie, a participat la noi oportunități de învățare. În 2025, acestea au inclus vizite de studiu în Varșovia, Polonia (8–9 aprilie), Liguria, Italia (6–7 mai) și Frederikshavn, Danemarca (18–19 iunie), pentru a învăța mai multe despre sustenabilitatea urbană, implicarea cetățenilor și soluțiile low-tech. Aceste vizite sunt esențiale pentru identificarea bunelor practici cu un potențial ridicat de adaptare în Valencia.

Aceste oportunități de învățare interregională sunt fundamentale pentru obiectivele proiectului FEEL, contribuind direct la eforturile noastre locale. Cu sprijinul grupului nostru local de factori interesați, dezvoltăm în prezent două inițiative-pilot pentru Valencia: versiunea

noastră de „Tur Low Tech”, care să prezinte proiecte locale de sustenabilitate, și o „Bancă de Unelte” – un spațiu fizic pentru partajarea uneltelor și a competențelor, ambele inițiative fiind inspirate din practicile observate în timpul acestor vizite și a altor activități din proiect. Obiectivul nostru este de a derula o fază pilot în perioada septembrie - noiembrie 2025, prin integrarea învățăturilor relevante furnizate de partenerii FEEL.

Implementarea Standardului pentru Clădiri Verzi din Varșovia

În data de 8 aprilie 2025, în cadrul vizitei de studiu din Varșovia, participanții au avut ocazia să ia parte la o prezentare despre Standardul Varșoviei pentru Clădiri Verzi. Aceasta este o inițiativă importantă iar diseminarea cunoștințelor despre ea constituie o bună practică care poate inspira acțiuni similare și în alte orașe.

În septembrie 2024, Varșovia a adoptat oficial Standardul pentru Clădiri Verzi din Varșovia (WSZB) – un set cuprinzător de linii directoare pentru construcțiile municipale sustenabile. Recomandat de Panelul Climatic al Varșoviei și parte din Viziunea Verde a orașului, WSZB urmărește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea confortului locuitorilor și promovarea tehnologiilor prietenoase cu mediul.

Standardul stabilește cerințe clare privind eficiența energetică, economisirea apei, utilizarea materialelor sustenabile și un design prietenos, aplicabile tuturor clădirilor publice noi sau modernizate. Printre caracteristicile esențiale se numără reutilizarea apei pluviale, sisteme de energie regenerabilă precum panouri solare și pompe de căldură, dar și iluminatul eficient energetic. Aceste soluții sunt menite să reducă impactul asupra mediului și, în același timp, costurile operaționale pe termen lung. WSZB încurajează, de asemenea, utilizarea materialelor de construcție sustenabile, o izolație mai bună și o calitate sporită a aerului interior, făcând ca facilitățile publice să fie nu doar mai ecologice, ci și mai sănătoase și mai confortabile.

1 Bibliotecă Publică în Choszczówka | Author: Artur Wosz

2 Centrul de Educație Ecologică din Bielany | Author: Rafal Motyl

Începând cu 1 iulie 2025, respectarea WSZB va deveni obligatorie pentru toate proiectele derulate de oraș. Cu toate acestea, mai multe clădiri au obținut deja certificate onorifice de conformitate. Printre acestea se numără o bibliotecă publică din Choszczówka, echipată cu pompă de căldură integrată cu panouri fotovoltaice și acoperiș verde, o casă tradițională finlandeză restaurată în Jazdów și Centrul de Educație Ecologică al Pădurilor Orașului, dotat cu pompă de căldură, panouri solare, ventilație mecanică cu recuperare de căldură, sistem de stocare a energiei și vegetație stratificată.

Prin WSZB, Varșovia se alătură unui număr tot mai mare de orașe europene care dau exemplu în domeniul construcțiilor sustenabile, aliniind dezvoltarea urbană cu obiectivele de mediu și sociale pe termen lung.

Schimbul de cunoștințe la nivel european inspiră acțiuni în nordul Suediei

În această primăvară, Energikontor Norr și Municipality Överkalix au participat la vizite de studiu în Varșovia (Polonia) și Liguria (Italia), ca parte a procesului de învățare interregională din cadrul proiectului FEEL. Scopul a fost explorarea modului în care comunitățile locale din Europa lucrează pentru a reduce emisiile de carbon prin soluții low-tech, rentabile și bazate pe implicarea comunității.

În Varșovia, am descoperit programul de consiliere energetică voluntară din regiunea Mazovia — un model similar serviciilor locale de consiliere energetică și climatică din Suedia — precum și formate educaționale creative, cum ar fi camerele de tip escape room și laboratoarele de gătit, care promovează comportamente sustenabile într-un mod atractiv.

Vizita din Liguria s-a axat pe dezvoltarea comunităților energetice și pe utilizarea eficientă a fondurilor europene. Abordarea „de jos în sus” a regiunii, care include sprijinirea proiectelor la scară mică și a inițiativelor civice, precum atelierele de reparații pentru biciclete și grădinile urbane, a oferit perspective valoroase.

Aceste vizite au stârnit interesul pentru dezvoltarea de noi inițiative privind comunitățile energetice în nordul Suediei.

„Cred că, *comunitățile energetice* sunt foarte interesante. Partajarea energiei este un concept nou și avem multe de învățat. Mă bucur că am participat la vizita de studiu — revin în Överkalix cu perspective valoroase care ne vor ajuta să facem față provocărilor legate de aprovizionarea cu energie,” a declarat **Jessica Wennberg**, Șefa Departamentului de Dezvoltare din cadrul Municipality Överkalix.

Această experiență evidențiază importanța învățării interregionale pentru consolidarea capacității locale și a tranziției energetice în nordul Suediei.

Comhairle Cathrach Chorcaí
Cork City Council

MUNICIPIUL
BISTRIȚA

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

València
Clima i Energia

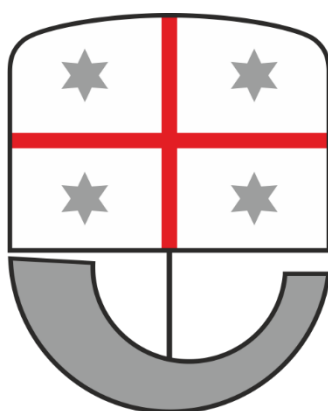
Energikontor
Norr

ÖVERKALIX
KOMMUN

ENERGYCITIES

REGIONE LIGURIA

MAE

Mazowiecka Agencja
Energetyczna

Contact:

Partener Lider:

Lisa Croyere – 0033 (0) 297212938

Coordonator Comunicare:

Patricia Tobin – frugalcitieseu@gmail.com

Secretariat Proiect:

Mariagiovanna Laudani

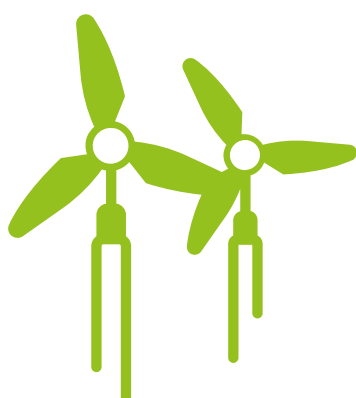
www.interregeurope.eu/feel

[FEEL Project EU \(@FrugalCitiesEu\) / Twitter](https://twitter.com/FrugalCitiesEu)

[FEEL Project EU | Facebook](https://facebook.com/FEELProjectEU)

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

FEEL